

Antti Väänänen

LT, erikoislääkäri
HyKS, ATeK, Naistenklinikka
Antti.vaananen[a]hus.fi
SOAT:n sihteeri
SSAI Advanced Program of Obstetric
Anaesthesia-kurssin osallistuja 2011–2013

Eeva Kainiemi

LL, erikoislääkäri
TYKS
Eeva.kainiemi[a]tyks.fi
SSAI Advanced Program of Obstetric
Anaesthesia-kurssin osallistuja 2013–2015

Noora Ruotinen

LL, erikoislääkäri
HUS, Lohjan aluesairaala
Noora.ruotinen[a]hus.fi
SSAI Advanced Program of Obstetric
Anaesthesia-kurssin osallistuja 2013–2015

Pohjoismaisia eväitä OBSTETRISEN POTILAAN HOITOON

Obstetrista anestesiologiaa ei voida pitää kapeana anestesiologian osa-alueena, jos katsotaan, kuinka monessa Suomen sairaalassa alan erityisosaamista tarvitaan.

Raskaana oleva nainen voi tulla potilaaksi missä ja milloin tahansa.

Vaikka elektiivisiä leikkauksia pyritään raskauden aikana välttämään, altistaa raskaus sinällään mm. kaatumisiin liittyville traumoille eikä raskaus suojaa myöskään esimerkiksi umpilisäkkeen tulehdukselta. Synnytys, raskauskomplikaatiot tai täysin raskauteen liittymättömät tekijät voivat saattaa raskaana olevan niin ensihoidon kuin tehohoidonkin parissa toimivan anestesiologian potilaaksi. Toisin sanoen raskaana oleva nainen voi tulla potilaaksi missä ja milloin tahansa, eikä tämän potilasryhmän erityispiirteitä ja niiden asettamia vaatimuksia ja rajoitteita hoidolle voida rajata ainoastaan synnytys sairaalassa huomioitaviksi.

Vuonna 2014 Suomessa syntyneistä 57805 lapsesta noin puolet syntyi yliopistosairaaloiden ulkopuolella. Näin ollen on vähintäänkin perusteltua kouluttaa myös yliopistosairaaloiden ulkopuolelle obstetrisen anestesiologiaan perehtyneitä anestesiolääkäreitä, jotka voivat osaltaan vastata omassa yksikössään alan toiminnasta sekä erikoistuvien koulutuksesta.

Moni erikoistuva anestesiologian lääkäri aloittaa uransa yliopistosairaalan ulkopuolella, joten näissä pisteissä tulee myös kiinnittää huomiota obstetrisen anestesiologian perehdytykseen, jotta toiminnan turvallisuus ja laatu voidaan ylläpitää myös päivystysajalla.

”Joukossa on voimaa” kuuluu vanha sanonta. Tämä pätee myös järjestettäessä hyvin suunniteltua monimuotoista koulutusta. SSAI on järjestänyt pohjoismaisin yhteisvoimin vuodesta 2009 lähtien kaksivuotisen obstetrisen anestesiologian täydennyskoulutusohjelman. Kurssin perusteella obstetristen potilaiden ongelmat ja lähestymistavat niihin ovat Pohjoismaissa hyvin samankaltaisia ja näin ollen helposti sovellettavissa suomalaiseen hoitokäytäntöön. Pieniä eroja kuitenkin käytännössä löytyy herättämään sopivasti keskustelua. Vaikka kyseessä on obstetrisen anestesiologian kurssi, on osa kurssilla käsiteltävistä asioista hyödyllisiä myös muita potilasryhmiä hoitaessa, esimerkkinä verenvuodon korvaus ja ilmäteiden hallinta.

Kurssin ohjaajat ja osallistujat tulevat kaikista Pohjoismaista ja ohjaajat edustavat maidensa huippuasiantuntemusta obstetrisessä anestesiologiassa.

Kurssin kielenä toimii englanti niin opetuksessa kuin vapaa-ajallakin. Ohjaajien puhuma englanti oli kurssilla selkeää ja hyvää perusenglantia, jota oli helppo kuunnella. Osallistuja puolestaan sai kurssilta arvokasta englanninkielistä esiintymiskokemusta: tilanne, johon tuskin olisi pelkästään Suomessa tapahtuvassa koulutuksessa päätyneet. Pienryhmäopetuksessa uskaltautui käyttämään ruotsiakin yllättävän paljon. Jokainen tapaamiskerta tuntui edellistä mukavammalta muiden osallistujien käytyä tutummiksi. Kurssiellemme oli valikoitunut aivan loistoporukka! Kurssipäivät olivat varsin tiiviitä ja opetus jatkui aina pitkälle iltapäivään. Kuitenkin iltaisin jäi aikaa yhdessä syömiseen, saunomiseen tai kurssikaupunkiin tutustumiseen. Kurssin ohjelma oli hyvin organisoitu ja osallistujan rooliksi jäi lähinnä lentolippujen varaaminen.

Kurssi koostuu viidestä kolmen päivän lähiopetuskerrasta, joista kolme järjestetään eri Pohjoismaissa ja yksi on Lontoossa järjestettävä OAA:n kolmen päivän obstetrisen anestesiologian kurssi. Viimeinen lähiopetuskerta pidetään SSAI:n kongressin yhteydessä. Kurssille osallistujat pääsevät lisäksi osallistumaan alennetulla hinnalla seuraavaan SSAI:n kongressiin ja treffit onkin jo sovittu Malmöön vuonna 2017.

Lähiopetuseroilla on melko vähän luentomuotoista koulutusta suhteessa muihin opetusmuotoihin. Kurssilaisia aktivoidaan erilaisten puolesta-vastaan -väittelyiden, ryhmätöiden ja potilastapausten avulla. Lisäksi kurssin aikana suoritetaan etäopiskelutehtäviä, joista yksi laajempi on koko ryhmän suorittama kirjallinen tehtävä (hoitosuositus) jostakin spesifisestä aiheesta. Hoitosuosituksen laatiminen vaatii runsaasti kirjallisuuteen perehtymistä ja sähköpostitse tapahtuvaa viestintää muiden ryhmäläisten kanssa. Tehtävän ansiosta tuli perehdyttyä syvällisesti yhteen oleelliseen aiheeseen, esimerkkinä pre-eklampsia tai verenvuodon korvaus. Tehtävästä saatu oppi on

suoraan hyödynnettävissä päivittäisessä työskentelyssä.

Kurssi vie aikaa merkittävästi enemmän kuin viisi kolmen lähipäivän kurssia. Vaikka etätehtävät ja kurssiin kuuluva tutkimusprojekti ottavatkin aikansa, ovat ne toisaalta myös osa kurssin parasta antia. Kurssi kestää kaksi vuotta ja etätehtäville on annettu aikataulu, joka ei ole liian tiukka perheellisellekään osallistujalle. Kahden vuoden jaksoon on myös helppo etsiä sopiva kohta kurssiin kuuluvaan kuukauden pituiseen ulkomaisessa sairaalassa suoritettavaan harjoitteluun.

Koulutuksen sisältö huomioiden koulutusta ei voida kustannusten tai koulutuksesta saadun opin osalta verrata mitenkään esimerkiksi vastaavalla taloudellisella panostuksella toteutettuihin kongressimatkoihin. Lisäksi kurssimaksuun sisältyy erittäin tasokas OAA:n kolmen päivän obstetrisen anestesiologian kurssi sekä yksi osallistuminen SSAI:n kongressiin kurssin lopuksi. Kurssi antaa kattavan ja hyvin suunnitellun kokonaiskuvan obstetrisestä anestesiologiasta, eikä tämän koulutuksen kanssa kilpailevaa koulutuspakettia olisi mahdollista järjestää kotimaisin voimin. Kurssille osallistuminen luo hyvän rungon Suomessa tapahtuvalle työssä oppimiselle ja rytmittää opiskelua. Tehtävien loppuun saattamiseen liittyvät deadlinetkin ovat oppimisen kannalta loputta hyväksi. Asioihin syvemmin perehtyminen saa asiat näyttämään entistäkin kiinnostavammilta ja tiedon lisääntyminen paitsi motivoi myös helpottaa työntekoa.

Olemme iloisia saamastamme mahdollisuudesta osallistua kurssille ja suosittelemme sitä lämpimästi kaikille synnyttäjiä työssään hoitaville anestesiologeille! ■

Tiedon lisääntyminen paitsi motivoi myös helpottaa työntekoa.